

[Alfred Jensen.]

bedste Beskub. Man kunde drage Omsorg for, at Industrien blev mere ligeligt placeret, ikke alene under Hensyntagen til de Byer, jeg her har nævnt, men til alle Landets Købstæder overhovedet. Der har Tid efter anden været fremsat Ønsker saa fra den ene By og saa fra den anden By, og i de allerfleste Tilfælde har det været berettigede Ønsker. Jeg skal ikke komme ind paa, hvad disse Ønsker angaar, og heller ikke, hvem der har fremsat dem. Dog vil jeg gerne nævne, at man i Sønderjylland adskillige Gange har anmodet om at faa henlagt Industri netop til dette Omraade for at fastholde Befolkningen og give den bedre Levevilkaar.

Men det er klart, at de Ønsker, som Sønderjyderne har, og de Ønsker, Befolkningen i andre Dele af Landet har, ikke saadan uden videre lader sig realisere. Hvis man vil forsøge at imødekomme dem, er det lige saa nødvendigt, at man har en Plan for Landet økonomiske Liv, som at man lægger Planer for visse Byers Udvikling. Jeg har vel Lov til at udtale min Forbavelse over, at en Regering, som laver Nationalbudget, og som nu kommer med et Forslag om planmæssig Udvikling af Byerne, ikke ledsager disse to Planer med en Plan over Landets økonomiske Udvikling under Hensyn til de Ønsker, jeg her har omtalt. Saa længe der ikke foreligger en Plan for Landets økonomiske Udvikling, kan man ikke med fuld Ret paastaa, at der sker den rette planmæssige Udvikling af vore Byer. Der er altsaa en Mangel ved Forslagene. Men det, at der er denne Mangel, betyder ikke, at der ikke kan være Brug for de foreliggende Forslag, eller at de ikke kan være nyttige; det er de efter vor Opfattelse.

Jeg er klar over, at Enkelthederne i disse Forslag kan give Anledning til megen Overvejelse og Eftertanke. Der er Spørgsmaalet om Virkningerne paa det kommunale Selvstyre, og der er ogsaa Spørgsmaalet om, hvorledes Virkningerne bliver for de Personer, der har sikret sig Grunde i de kommende Yderzoner. Jeg gaar ud fra, at disse Problemer bliver taget op til en grundig Overvejelse i Udvalget; for man maa, selv om man ser paa Kommunerens Selvstyre og ser paa de Rettigheder, som Ejere af Grunde i de kommende Yderzoner har, ogsaa se paa, hvad der sker, hvis man ikke gennemfører en Lovgivning af denne Art. Det er nemlig ogsaa et Spørgsmaal, om Kommunerne ikke netop har Brug for en Haandsrækning i givne Situationer fra den centrale Administration. Men jeg gaar,

som sagt, ud fra, at disse Ting bliver drøftet i det kommende Udvalg.

Jeg har endnu kun en enkelt Ting at gøre Bemærkninger om, og det er Spørgsmaalet om Virkningerne af den Opdeling i Yder- og Inderzoner, som nu skal finde Sted. Vil Oprettelsen af disse Inderzoner ikke rejse visse Vanskeligheder, saa Grunde til Byggeri ikke kan være til Raadighed i tilstrækkeligt Omfang og til rimelige Priser? Jeg tror, at man maa gøre sig klart, at i det Øjeblik man opretter saadanne Inderzoner, giver man faktisk visse Mennesker en Monopolstilling; og det rimelige var jo saa, at man fastsatte Maksimalpriser eller i det mindste gennemførte en Bestemmelse om, at al Jord i det paagældende Omraade blev eksproprieret af det offentlige.

Jeg er meget vel klar over, at der findes en Ekspropriationsbestemmelse, og jeg ved ogsaa nok, hvilken Virkning en Ekspropriationsbestemmelse har. Det saa vi, da der blev gennemført en Ekspropriationsbestemmelse i Fjor for Telefonselskaberne; man fik praktisk talt ikke Brug for den. Da der var Hjemmel for at ekspropriere, viste det sig, at Grundejerne var villige til at sælge deres Ejendomme til rimelige Priser, men jeg tror dog alligevel, at den Ekspropriationshjemmel, der findes i de to Lovforslag, er saa vag af Karakter, at den ikke hindrer Grundejerne i at udnytte deres monopolagtige Stilling. Jeg har ogsaa den Opfattelse, at det Forslag til en Grundstigningsskyldlov, vi i Øjeblikket behandler, ikke vil være i Stand til at forhindre ublu Priskrav fra Grundejernes Side.

Jeg hørte med Tilfredshed, at det ærede Medlem Hr. Fr. Dalgaard havde samme Opfattelse af Problemet, som jeg har. Derfor forekommer Forslaget mig ikke at være tilstrækkeligt paa dette Omraade. Men det er Problemer, som ogsaa kan tages op til Drøftelse i Udvalget. Jeg har den Opfattelse, at det rigtigste vilde være, om det offentlige eksproprierede alle Grunde inden for de Inderzoner, der bliver oprettet. Jeg vil endvidere sige, at der efter min Opfattelse ikke bør ske Salg af saadanne Grunde senere. Jeg tror, at den fornuftigste Løsning vil være, at det offentlige overtager disse Jordarealer og kun overgiver dem til andre paa Jordrentevilkaar; det vilde have været i Overensstemmelse med Ministerens Partiprogram, om han havde stillet Forslag herom. Heri er det netop foreslaet, at Danmarks Jord i Løbet af 50 Aar skulde nationaliseres — jeg gaar ud fra, at man har Lov til at bruge denne Betegnelse om Samfundets Overtagelse af Jorden som foreslaet i Socialdemo-